Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління
Науковий парк Національного Авіаційного Університету

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Актуальні питання у сучасній науці»

№ 2(44) 2026

Київ – 2026

ISSN 2786-6300 Print

УДК 001.32:1 /3](477)(02)

DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-2(44)

«Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2026. № 2(44) 2026. С. 1966.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія Серія КВ № 25116-15056Р.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із з права (спеціальність - 081 Право), економіки (спеціальність - 076 Підприємництво та торгівля), педагогіки (спеціальність - 014 Середня освіта) та державного управління (спеціальність - 281 Публічне управління та адміністрування).

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2023 № 185 журналу присвоєно категорію "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія)

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 11.02.2026, № 6/2-26)

Згідно Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15.01.2018 № 32, повнотекстовий доступ до наукових статей журналу представлений на платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України та в Національному репозитарії академічних текстів.

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), Міждержавної гільдії інженерів консультантів, громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання».

Журнал публікує оригінальні дослідницькі та оглядові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів економічних перетворень, бізнесу, адміністрування та права для їх інтеграції у європейський, світовий науковий простір

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible

Головний редактор:

Романенко Євген Олександрович - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, Президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

- **Бадрі Гечбаія** - доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія)
- **Абуселідзе Георгій** - завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузі)
- **Міхальський Томаш** — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
- **Грегорі Заротіадіс** доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки і політичних наук Університету Арістотеля в Салоніках, Салонікійський університет (Греція)
- **Герасименко Юлія Сергіївна** доктор економічних наук, доцент, завідувачка кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти Державного закладу вищої освіти «Університету менеджменту освіти» Національної Академії Педагогічних Наук України (Україна)
- **Бабчинська Олена Іванівна** доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного управління Вінницького торговельно- економічного інституту Державного торговельно – економічного університету (Україна)
- **Микитин Тарас Миронович** доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри документальних комунікацій та менеджменту Рівненського державного гуманітарного університету, (Україна)
- **Пахомова Тетяна Іванівна** - доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри місцевого самоврядування та розвитку територій Навчально – наукового інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)

Іваній О.М. **1589**
ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Іванов Є.А., Біланюк В.І., Запотічний П.-І. І. **1603**
ТОПОГРАФО-КАРТОГРАФІЧНА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ-ГЕОГРАФІВ. ЧАСТИНА 2. ОГЛЯД МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Калініна Л.В. **1620**
ВИКОРИСТАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Ковба М.Б., Маркова М.В. **1632**
ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ШКОЛІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Колісник Р.С., Житарюк І.В., Лучко В.С. **1642**
МАТЕМАТИКО-ІНФОРМАТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ І ПРАКТИЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ

Коломієць М.Б. **1656**
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ДО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Коляда І.А., Санкович М.В., Семеній Б.А. **1669**
ПОЕТ ПАВЛО ТИЧИНА: ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ДІЯЧА КУЛЬТУРИ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПОКОЛІННЯ «ЗУМЕРІВ»

Коришко Д.О. **1686**
ВИКОРИСТАННЯ УНІВЕРСАЛЬНОЇ ТРЕНУВАЛЬНОЇ МЕТРИКИ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ПЛАНУВАННЯ НАВАНТАЖЕННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ТРАВМ У СПОРТІ ВИСОКИХ КОНТАКТІВ

Король О.М., Теплова О.Ю., Гриб О.А., Швецова М.М., Конюх М.А. **1699**
МУЗИЧНА ПЕДАГОГІКА КРІЗЬ ПРИЗМУ МЕНЕДЖМЕНТУ І ТРАДИЦІЇ: СИНЕРГІЯ СУЧАСНОСТІ Й СПАДЩИНИ

ISSN 2786-6300 Print

УДК 378.14.015.62:371.26

https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-2(44)-1656-1668

Коломієць Микола Борисович кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри технологічної освіти факультету технологій та дизайну, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, м. Київ, https://orcid.org/0000-0003-0960-345X,

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ДО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація: У статті розкрито проблему підготовки майбутніх учителів технологій до оцінювання результатів навчання учнів і учениць базової школи в умовах упровадження компетентнісного підходу, визначеного Концепцією «Нова українська школа» та Державним стандартом базової середньої освіти.

Обґрунтовано актуальність переходу від традиційної системи контролю навчальних досягнень, зорієнтованої на фіксацію рівня знань і вмінь, до оцінювання результатів навчання за групами обов'язкових результатів, що відображають сформованість ключових і предметних компетентностей.

Проаналізовано нормативно-правові документи, які регламентують оцінювальну діяльність учителя, зокрема Державний стандарт базової середньої освіти, Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» та рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо оцінювання результатів навчання. Узагальнено наукові підходи вітчизняних і зарубіжних учених до проблеми оцінювання навчальних досягнень та підготовки педагогів до оцінювальної діяльності.

У статті схарактеризовано систему підготовки майбутніх учителів технологій до оцінювання результатів навчання учнів/учениць базової школи, що реалізується у процесі теоретичної та практичної професійної підготовки. Визначено структурні компоненти цієї системи, зміст і методи їх реалізації на етапах загальнопедагогічної підготовки, методичної підготовки та педагогічної практики. Особливу увагу приділено формуванню в здобувачів освіти здатності планувати очікувані результати навчання за групами результатів технологічної освітньої галузі, здійснювати формувальне та підсумкове оцінювання, розробляти критерії оцінювання та інструментарій для фіксації навчального прогресу учнів.

Наведено приклад планування результатів навчання та оцінювання проєктно-технологічної діяльності школярів відповідно до вимог Державного

стандарту. Результати впровадження описаної системи засвідчують її ефективність у формуванні готовності майбутніх учителів технологій до здійснення об'єктивного та якісного оцінювання результатів навчання в умовах сучасної школи.

Ключові слова: компетентнісний підхід, оцінювання результатів навчання, майбутні вчителі технологій, базова середня освіта, підготовка вчителя, Нова українська школа.

Kolomiiets Mykola Candidate of Pedagogical sciences, Associate professor, Mykhailo Dragomanov State University of Ukraine, Faculty of Technology and Design, technological education chair, Kyiv, https://orcid.org/0000-0003-0960-345X

STRATEGIES FOR DEVELOPING COMPETENCIES IN FUTURE TECHNOLOGY TEACHERS AIMED AT ACHIEVING SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Abstract. The article addresses the issue of training future technology teachers to assess learning outcomes of basic school students in the context of implementing the competency-based approach defined by the Concept of the New Ukrainian School and the State Standard of Basic Secondary Education. The relevance of the study is substantiated by the need to move from the traditional system of assessing students' academic achievements, focused mainly on the accumulation of grades and the fixation of knowledge and skills, to the assessment of learning outcomes based on competency-oriented results.

The study analyzes the regulatory and legal framework governing teachers' assessment activities, including the State Standard of Basic Secondary Education, the Professional Standard "Teacher of General Secondary Education Institution," and the recommendations of the Ministry of Education and Science of Ukraine on assessing learning outcomes. Theoretical approaches of Ukrainian scholars to the problem of assessing educational achievements and preparing teachers for assessment activities are summarized.

The article characterizes a systematic model of training future technology teachers for assessing learning outcomes of basic school students, which is implemented throughout theoretical and practical professional training. The structure, content, and methods of this system are described at the stages of general pedagogical training, methodological training, and pedagogical practice. Particular attention is paid to developing students' ability to plan expected learning outcomes in accordance with the groups of results defined for the technological educational field, to carry out formative and summative assessment, to develop assessment criteria, and to select tools for monitoring students' learning progress.

An example of planning learning outcomes and assessing project-based technological activities of students in accordance with the requirements of the State Standard is presented. The results of implementing the proposed training system demonstrate its effectiveness in forming the readiness of future technology teachers to conduct objective and high-quality assessment of learning outcomes in line with modern secondary education standards.

Keywords: competency-based approach, assessment of learning outcomes, future technology teachers, basic secondary education, teacher training, New Ukrainian School.

Постановка проблеми. Розбудова української національної школи вийшла на новий етап реформування, з прийняттям концепції «Нова українська школа». Концепцією передбачалося впровадження в практику школи змісту освіти, що ґрунтується на компетентнісному підході. На сьогодні в початковій і базовій школах навчання здійснюється за новими стандартами, вимоги до обов'язкових результатів навчання в яких визначено на основі компетентнісного підходу [1], як і передбачено законодавством України [2;3]. Законом України «Про освіту» визначено, що «компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» [3, п.15 част. 1 ст. 1]. Отже усталена форма контролю навчальних досягнень учнів, що зводилася до накопичення оцінок у журналі та фіксації рівня знання-незнання, уміння-невміння потребує заміни [4]. Нова форма передбачає оцінювання результатів навчання учнів/учениць згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової середньої освіти.

Тому виникає необхідність готувати майбутніх учителів до оцінювання результатів навчання відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти ще у процесі навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема справедливого оцінювання результатів навчання завжди хвилювала педагогічну і наукову спільноту. Ще з братських шкіл ставилося питання про успішність учнів, їх відношення до навчання [5]. Велику увагу оцінюванню учнів/учениць приділяв знаний український педагог В. Сухомлинський. Він застерігав від прагнення виставити учням як найбільше оцінок. «Не допускайте, щоб єдиною метою перевірки знань було – поставити учневі оцінку. Нехай якнайчастіше оцінювання знань поєднується з іншими цілями, передусім з новим осмисленням, розвитком, поглибленням знань» [6, с.62].

Дослідники наголошують, що В. О. Сухомлинський закликав учителів ставитися з особливою психолого-педагогічною увагою, пильністю до проблеми

оцінювання навчальних досягнень учнів. Насамперед він звертає увагу на те, що перевірку знань, умінь та навичок школярів не можна розглядати у відриві від усієї системи освітнього процесу [7].

На сучасному етапі розвитку освіти України проблема оцінювання навчальних досягнень учнів/учениць досліджується багатьма вченими. З позицій історії розвитку проблему досліджували Т. Мотуз, О. Саєнко, О. Слободенюк, Є. Барабаш, Л. Продан [7;8;9]; зміст функцій і завдання оцінювання – Ш. Амонашвілі, К. Делікатний, О. Локшина, В. Онищук, В. Полонський, О. Савченко, В. Сухомлинський [6;10;11;12]; проблеми оцінювання за новими стандартами середньої освіти – Т. Засєкіна, Д. Засєкін, О. Дем'яненко, Л. Кабан [13;14;4]; підготовку вчителів до оцінювальної діяльності – Н. Басюк, О. Гордієнко [15] та інші. Погоджуємося з думкою науковців, що перехід від знаннєвої школи до школи компетентностей суттєво змінив філософію оцінювання. Компетентнісне навчання вимагає нових підходів до оцінювання [15]. На думку науковців впровадження компетентнісного підходу в навчанні спрямовує оцінювання результатів навчання школярів на вирішення «таких основних завдань:

• розв'язання проблем і прийняття рішень;

• розуміння, а не відтворення фрагментів інформації;

• оцінювання наскрізних умінь (здатність працювати в команді, уміння слухати, розв'язувати конфлікти, вирішувати дискусійні питання і проблеми тощо);

• уміння застосовувати знання в реальних життєвих ситуаціях» [16, с.9].

Це спонукає до детального вивчення питання підготовки майбутніх учителів технологій до оцінювання результатів навчання за новими стандартами середньої освіти.

Мета статті. Схарактеризувати систему підготовки майбутніх учителів технологій до оцінювання результатів навчання учнів/учениць базової школи відповідно до Стандарту базової середньої освіти.

Виклад основного матеріалу. Зміна, оновлення нормативно-правових актів, що впливають на формування змісту загальної середньої освіти завжди спонукає до необхідності коригувати процес підготовки майбутніх учителів з огляду на законодавчі ініціативи. Такими нормативними документами, що формують зміст загальної середньої освіти є державні стандарти, які розробляються і затверджуються за відповідними рівнями освіти: для початкової, базової середньої і профільної середньої освіти [2, ч.1 ст.44]. Постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. затверджено новий Державний стандарт базової середньої освіти, вимоги до обов'язкових результатів навчання в якому визначено на основі компетентнісного підходу [1]. Для кожної освітньої галузі наведено групи результатів навчання, за якими має відбуватися

ISSN 2786-6300 Print

оцінювання результатів навчальної діяльності, описані конкретні результати та орієнтири для оцінювання.

Результати навчання технологічної освітньої галузі сформовано у чотири групи:

- втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності (ТЕО 1);
- творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва (ТЕО 2);
- ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу (ТЕО 3);
- турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб (ТЕО 4) [1].

Це ставить перед вчителями завдання «навчитися чітко формулювати очікувані результати, які можна отримати за підсумками уроку, певного виду діяльності, добирати завдання для перевірки результативності діяльності у процесі формувального оцінювання» [13, с.53].

Звертає увагу на оцінювання результатів навчання і Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти», де функція «Г- провадження освітнього процесу» містить «Оцінювально-аналітичну компетентність (Г3), яка передбачає «Г3.1. Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, Г3.2. Здатність аналізувати результати навчання здобувачів освіти» [17].

У рекомендаціях МОН України щодо оцінювання визначено, що «результати навчання – це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти» [18]. Отже майбутній вчитель технологій ще в процесі здобуття професійної освіти має оволодіти здатністю здійснювати об’єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з технологій.

Особливістю уроків технологій є проєктно-технологічна діяльність, яка спрямована на творчу діяльність учнів/учениць з виготовлення виробу від творчого задуму до його втілення в готовий продукт. Як зазначено в Концептуальних засадах технологічної освітньої галузі «У технологічній освітній галузі однією з визначальних характеристик є акцент на проєктнотехнологічну діяльність. Учнівство здобуває досвід розв’язання практичних і життєвих завдань через створення виробів, прототипів, моделей ситуацій і рішень. Такий підхід дає змогу поєднувати теоретичні знання з особистим досвідом, формуючи вміння самостійного ухвалення рішень і

креативного застосування знань. Поступ у засвоєнні змісту галузі відображає зростання складності навчальних завдань і рівень сформованості відповідних умінь» [19]. Тому оцінювання досягнутих результатів навчання учнів/учениць не можливе у вигляді контрольної роботи чи тестів за групами результатів. Як формувальне так і тематичне оцінювання має здійснюватися у процесі виконання проєктів та їх захисту, для оцінки прогресу з певних груп результатів навчання. Цьому сприятиме система підготовки до оцінювальної діяльності, що об'єднає зусилля викладацького складу на різних етапах теоретичної і практичної підготовки.

Філософський енциклопедичний словник визначає систему, як «… сукупність визначених елементів, між якими існує закономірний зв'язок чи взаємодія. Якісні характеристики цих елементів становлять зміст системи, сукупність закономірних зв'язків між елементами – внутрішню форму, або структуру системи» [20].

Підготовка майбутніх вчителів технологій до оцінювання результатів навчальної діяльності учнів/учениць базової школи – це система, яка об'єднує різні етапи освітнього процесу, кожний із яких має зміст і методи досягнення мети і реалізуються під час теоретичної та практичної підготовки (Мал. 1).

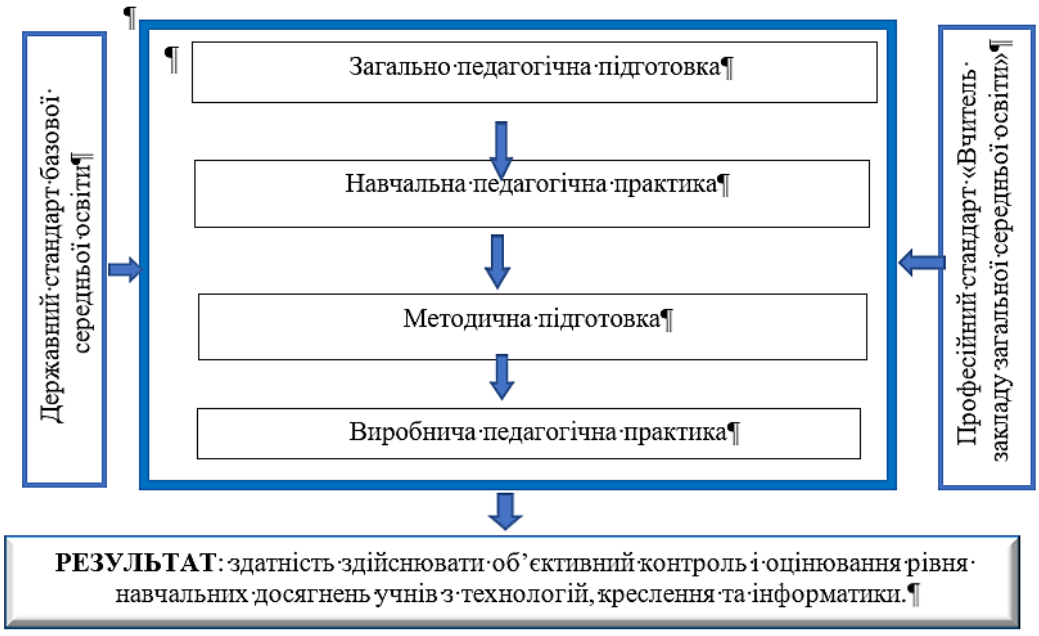

Рис. 1. Модель системи підготовки майбутніх учителів технологій до оцінювання результатів навчальної діяльності школярів.

Означена система характеризується не лише наявністю зв'язків між її компонентами а й стійкими зв'язками з середовищем, у якому вона функціонує. Навколишнє середовище системи це різноманітні фактори – соціальні,

ISSN 2786-6300 Print

біологічні, природні, які істотно впливають на її ефективність. Досліджувана нами система функціонує під дією зовнішніх умов, найважливішими з яких визначаємо Державний стандарт базової середньої освіти і Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Саме ці нормативні документи безпосередньо впливають на мету нашої системи: підготувати майбутнього вчителя технології до здійснення якісного оцінювання здобувачів освіти з урахуванням вимог державних стандартів та визначають функції її компонентів.

Першим компонентом системи є етап загальнопедагогічної підготовки, який забезпечує оволодіння майбутніми вчителями технологій теоретичними основами оцінювання навчальної діяльності школярів. Реалізується під час вивчення курсу «Педагогіка» (2-3 семестри), де здобувачі освіти отримують знання про компетентнісний підхід в побудові змісту загальної середньої освіти, з функціями, видами, формами і методами оцінювання. Для цього застосовуються різноманітні методи як то лекції, бесіди, розповіді, брейнстормінг, ділова гра, аналіз ситуацій тощо.

Закріплення отриманої теоретичної інформації відбувається під час навчальної педагогічної практики (4 семестр), де здобувачі освіти спостерігаючи за ходом уроків технологій аналізують досягнення поставленої вчителем мети, пропонують свої варіанти організації навчальних занять. Зокрема завдання для спостереження на уроках технологій системи оцінювання можуть мати такий вигляд:

- обґрунтуйте яким конкретним результатам навчання, визначеним у стандарті, відповідає мета уроку, якими засобами планувалося її досягнення;
- як здійснюється формувальне оцінювання відповідно до груп результатів навчання на уроках технологій та які методи і засоби застосовує вчитель?
- опишіть процедуру підсумкового оцінювання проєкту учнів/учениць за групам результатів навчання яку реалізує вчитель;
- опишіть модель виведення семестрової оцінки й фіксування результатів оцінювання в журналі за новим стандартом, що діє в закладі освіти.

Використовувані методи навчання: спостереження, вивчення документації, аналіз, синтез, порівняння.

Наступним етапом є вивчення курсу «Методика викладання технологій, креслення та інформатики» (5-7 семестри), де вивчаються теоретичні й методичні основи оцінювання результатів навчання в технологічній освітній галузі. Саме тут майбутні вчителі технологій детально знайомляться з групами результатів навчання визначених в Державному стандарті базової середньої освіти та критеріями оцінювання в технологічній освітній галузі, визначеними в «Рекомендаціях щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти», затверджених наказом МОН України від 02.08.2024 №1093.

Для успішного оцінювання школярів за новими вимогами, необхідно планувати досягнення очікуваних результатів навчання на кожного уроку, що дасть можливість здійснювати поточне оцінювання за групами результатів навчання, оскільки окремих діагностувальних робіт з технологій не проводять [16]. Для цього здобувачів освіти навчаємо при плануванні системи уроків за проєктними технологіями визначати очікувані результати навчання за групами.

Наприклад, при плануванні уроків для реалізації проєкту з розділу «Традиційні і сучасні технології декоративно-ужиткового мистецтва» (5-6 клас) планування результатів навчальної діяльності школярів може мати такий вигляд:

Тема: «Технологія виготовлення аплікації (з текстильних та природних матеріалів)» на уроках технологій у 5 класі.

На вивчення технології виготовлення аплікації з текстильних та природних матеріалів у 5-х класах заплануємо 4 години: 1 годину відведемо на вивчення теоретичних відомостей відповідно обраної теми, та 2 години – на проєктування та виготовлення обраного виробу. На презентацію та оцінку виготовленого об’єкту праці відведемо 1 годину.

Урок 1: Основи технології виготовлення аплікації (1 год.)

Зміст теми: Аплікація як вид художнього оформлення виробів. Короткі відомості про види аплікації.

Група *обов’язкових* результатів навчання ТЕО1 (Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності) і ТЕО2 (Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва).

Загальні результати навчання: Проектує особистісно і соціально значущий виріб [ТЕО 1.1]; ідентифікує види декоративно-ужиткового мистецтва [ТЕО 2.1];

Урок 2-3: Проєктування, виготовлення та оздоблення виробів за технологією аплікації. (2 год.)

Зміст теми: Вибір та обґрунтування теми проєкту. Пошук зразків-аналогів та їх аналіз. Робота з інформаційними джерелами. Конструювання та виготовлення виробу.

Група *обов’язкових* результатів навчання ТЕО1 (Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності) і ТЕО2 (Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва); ТЕО 3 (Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу).

Загальні результати навчання: Проектує особистісно і соціально значущий виріб [ТЕО 1.1]; виготовляє проектований виріб за визначеною технологічною послідовністю [ТЕО 1.2]; ідентифікує види декоративно-ужиткового мистецтва

ISSN 2786-6300 Print

[ТЕО 2.1]; застосовує технології декоративно-ужиткового мистецтва [ТЕО 2.2]; визначає ризики впливу сучасних матеріалів, техніки і технологій для навколишнього середовища [ТЕО 3.1].

Урок 4: Презентація та оцінка проєктної діяльності. (1 год.)

Зміст теми: Презентація виготовлених виробів. Захист проєкту. Виставка творчих учнівських проєктів.

Група *обов'язкових* результатів навчання ТЕО1 (Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності).

Загальні результати навчання: Оцінює і презентує результати проектно-технологічної діяльності [ТЕО 1.3].

На заняттях майбутні вчителі технологій навчаються підбирати інструментарій для визначення прогресу в знаннях, уміннях, ставленні і поведінці учнів.

Завершується формування здатності майбутнього вчителя технологій до здійснення об'єктивного контролю і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з технологій під час виробничої педагогічної практики в 7 семестрі, де на робочому місці вчителя технологій під керівництвом керівників практики та вчителів технологій здобувачі/здобувачки освіти практично закріплюють отримані знання, а саме:

- вивчають систему оцінювання та обліку успішності в закладі загальної середньої освіти;
- планують формувальне оцінювання за групами результатів навчання та розробляють критерії оцінювання результатів навчання учнів/учениць з технологій, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН при підготовці до проведення уроків;
- розробляють план (щоденник) спостереження за учнями/ученицями з метою визначення прогресу кожного в досягненні запланованих результатів навчання;
- розробляють критерії та процедуру для оцінки проєктів учнів/учениць за групами результатів навчання;
- здійснюють поточне та тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів\учениць.

Обов'язковим елементом практичної підготовки є аналіз спільно з вчителем технологій та керівником практики від ЗВО кожного проведеного уроку.

Це дає змогу з'ясувати проблемні питання, на які необхідно звернути увагу в процесі підготовки та надати практичну допомогу в конкретній ситуації.

Практична реалізація означеної системи показала її ефективність в формуванні здатності майбутніх учителів технологій здійснювати оціночну діяльність відповідно до нових стандартів загальної середньої освіти.

ISSN 2786-6300 Print

Висновки. Проблема оцінювання результативності навчання учнів/учениць має глибоке коріння й виникла з моменту появи закладів освіти, що забезпечували елементарне навчання дітей. В різні історичні періоди підходи до оцінювання визначалися відповідно завданням, що ставилися перед шкільною освітою. Впровадження в українській школі компетентнісного підходу спонукає до необхідності підготовки майбутніх учителів технологій до нових технологій оцінювання навчальних досягнень учнів/учениць у процесі проєктно-технологічної діяльності.

Запропонована система підготовки майбутніх учителів технологій до оцінювальної діяльності об'єднує зусилля викладачів і студентів на різних етапах теоретичного і практичного навчання: загальнопедагогічна підготовка, навчальна педагогічна практика, методична підготовка, виробнича педагогічна практика. На кожному етапі здобувачі/здобувачки освіти поглиблюють знання та вміння отримані на попередньому.

Подальші дослідження маємо спрямувати на вдосконалення змісту підготовки майбутніх вчителів технологій здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів в процесі проєктно-технологічної діяльності.

Література:

1. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 /Кабінет Міністрів України. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898 (дата звернення 12.11.2025)

2. Про повну загальну середню освіту. Закон України від 16.01.2020 № 463-IX (у редакції від 17.11.2024) //База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text (дата звернення 28.11.2025)

3. Про освіту. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text (дата звернення 21.04.2025)

4. Кабан Л.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів у новій українській школі. *Народна освіта. Електронне наукове фахове видання.* 2017. Вип. 1. С. 88-95. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NarOsv_2017_1_15 (дата звернення 17.12.2025)

5. Антонюк Г. Розвиток освіти у братських школах України XVI – XVII ст. в контексті західноєвропейського відродження. *Педагогіка і психологія професійної освіти.* 2012. № 4. С.198-206.

6. Сухомлинський В. О. Сто порад учителеві. Київ: Радянська .школа. 1988. 304 с.

7. Продан Л. Контроль і оцінювання навчальної діяльності учнів у системі уроків в педагогічній концепції В. О. Сухомлинського. *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки.* 2019. № 4 (67). С. 149-153. DOI: 10.33310/2518-7813-2019-67-4-149

8. Мотуз Т. В., Саєнко О. В., Слободенюк О. О. Проблема оцінювання навчальних досягнень учнів у вітчизняній педагогічній думці кінця XX–початку XXI століття. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* 2023. №86. С. 17-21.

9. Барбаш Є. М. Система оцінювання навчальних досягнень учнів з мови в Україні та закордоном: історико-порівняльний огляд. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія "Педагогіка, соціальна робота"*. 2014. Випуск 34. С.11-14

10. Амонашвілі Ш.О. Школа життя / Пер. з рос. Хмельницький: Подільський культурно-просвітницький центр ім. М.К. Реріха, 2002. 170 с.

11. Локшина О. Інновації в оцінюванні навчальних досліджень учнів у шкільній освіті країн Європейського союзу. Studies in Comparative Education. 2009. Вип. 2. https://doi.org/10.31499/2306-5532.2.2009.18073

12. Савченко О. Я. Якість початкової освіти: сутність і чинники впливу. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського*. Серія: Педагогічні науки. 2011. Т. 1, Вип. 33. С. 9-15

13. Засєкіна Т., Засєкін Д. Компетентності та результати навчання як системотвірні елементи освітнього процесу. *Український педагогічний журнал.* 2020. №3. С.49-57.

14. Дем'яненко О.О. Технологія оцінювання навчальних досягнень учнів з літератури. *Народна освіта. Електронне фахове видання. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=406*

15. Басюк Н., Гордієнко О. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до оцінювання навчальних досягнень молодших школярів.*Новітехнології навчання*.2022.С.14-20.

16. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О., Ліннік О. О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп. Київ, Державна служба якості освіти, 2021. 350 с.

17. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Затверджений наказом МОН України від 29.08.2024 № 1225. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity (дата звернення 13.03.2025)

18. Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання. Наказ МОН України від 02.08.2024 №1093. / МОН України. URL: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia (дата звернення 13.04.2025)

19. Концептуальні засади технологічної освітньої галузі. Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.08.2025 №1163 / Міністерство освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/novyny-posylannia/konceptualni-zasadi-texnologicnoyi-osvitnoyi-galuzi.pdf (дата звернення 14.01.2026)

20. Філософський енциклопедичний словник. За ред. В. Шинкарука. Київ. 2002. 744 с.

References:

1. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2020, September 30). *Pro deiaki pytannia derzhavnykh standartiv povnoi zahalnoi serednoi osvity [On certain issues of state standards of complete general secondary education]* (Resolution No. 898). Retrieved from https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898 [in Ukr].

2. Verkhovna Rada Ukrainy. (2020). *Pro povnu zahalnu seredniu osvitu [On complete general secondary education]* (Law of Ukraine No. 463-IX, as amended November 17, 2024). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text [in Ukrainian].

3. Verkhovna Rada Ukrainy. (2017). *Pro osvitu [On education]* (Law of Ukraine No. 2145-VIII). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text [in Ukrainian].

4. Kaban, L. V. (2017). *Formuvalne otsiniuvannia navchalnykh dosiahnen uchniv u novii ukrainskii shkoli [Formative assessment of students' learning achievements in the New Ukrainian School]*. Narodna osvita – Public Education, issue 1, 88–95. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/NarOsv_2017_1_15 [in Ukrainian].

5. Antoniuk, H. (2012). *Rozvytok osvity u bratskykh shkolakh Ukrainy XVI–XVII st. v konteksti zakhidnoievropeiskoho vidrodzhennia [Development of education in Ukrainian brotherhood schools of the 16th–17th centuries in the context of the Western European Renaissance]*. Pedahohika i psykholohiia profesiinoi osvity – Pedagogy and Psychology of Professional Education, 4, 198–206 [in Ukrainian].

6. Sukhomlynskyi, V. O. (1988). *Sto porad uchytelevi [One hundred pieces of advice for teachers]*. Kyiv: Radianska shkola [in Ukrainian].

7. Prodan, L. (2019). *Kontrol i otsiniuvannia navchalnoi diialnosti uchniv u systemi urokiv v pedahohichnii kontseptsii V. O. Sukhomlynskoho [Control and assessment of students' learning activities in the system of lessons in V. O. Sukhomlynskyi's pedagogical concept].* Naukovyi visnyk MNU imeni V. O. Sukhomlynskoho. Pedahohichni nauky – Scientific Bulletin of V. O. Sukhomlynskyi Mykolaiv National University. Pedagogical Sciences, 4(67), 149–153. https://doi.org/10.33310/2518-7813-2019-67-4-149 [in Ukrainian].

8. Motuz, T. V., Saienko, O. V., & Slobodeniuk, O. O. (2023). *Problema otsiniuvannia navchalnykh dosiahnen uchniv u vitchyznianii pedahohichnii dumtsi kintsia XX – pochatku XXI stolittia [The problem of assessing students' learning achievements in Ukrainian pedagogical thought of the late 20th – early 21st century]*. Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of Creative Personality Formation, 86, 17–21 [Ukr].

9. Barbash, Ye. M. (2014). *Systema otsiniuvannia navchalnykh dosiahnen uchniv z movy v Ukraini ta za kordonom: istoryko-porivnialnyi ohliad [System of assessing students' language learning achievements in Ukraine and abroad: A historical and comparative overview]*. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriia: Pedahohika, sotsialna robota – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University, 34, 11–14 [in Ukrainian].

10. Amonashvili, Sh. O. (2002). *Shkola zhyttia [School of life]*. Khmelnytskyi: Podilskyi kulturno-prosvitnytskyi tsentr im. M. K. Rerikha [in Ukrainian].

11. Lokshyna, O. (2009). *Innovatsii v otsiniuvanni navchalnykh doslidzhen uchniv u shkilnii osviti krain Yevropeiskoho Soiuzu [Innovations in assessing students' learning achievements in school education of European Union countries]*. Studies in Comparative Education, issue 2. https://doi.org/10.31499/2306-5532.2.2009.18073 [in Ukrainian].

12. Savchenko, O. Ya. (2011). *Yakist pochatkovoi osvity: sutnist i chynnyky vplyvu [Quality of primary education: Essence and influencing factors]*. Naukovyi visnyk MDU imeni V. O. Sukhomlynskoho. Pedahohichni nauky – Scientific Bulletin of Mykolaiv State University, 1(33), 9–15 [in Ukrainian].

13. Zasiekina, T., & Zasiekin, D. (2020). *Kompetentnosti ta rezultaty navchannia yak systemotvirni elementy osvitnoho protsesu [Competencies and learning outcomes as system-forming elements of the educational process]*. Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal – Ukrainian Pedagogical Journal, 3, 49–57 [in Ukrainian].

14. Demianenko, O. O. (n.d.). *Tekhnolohiia otsiniuvannia navchalnykh dosiahnen uchniv z literatury [Technology of assessing students' learning achievements in literature]*. Narodna osvita – Public Education. Retrieved from https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=406 [in Ukrainian].

15. Basiuk, N., & Hordiienko, O. (2022). *Pidhotovka maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv do otsiniuvannia navchalnykh dosiahnen molodshykh shkoliariv [Training future primary school teachers to assess younger students' learning achievements]*. Novi tekhnolohii navchannia – New Learning Technologies, 14–20 [in Ukrainian].

16. Bobrovskyi, M. V., Horbachov, S. I., Zaplotynska, O. O., & Linnik, O. O. (2021). *Rekomendatsii do pobudovy vnutrishnoi systemy zabezpechennia yakosti osvity u zakladi zahalnoi serednoi osvity [Recommendations for building an internal quality assurance system in a general secondary education institution]*. Kyiv: Derzhavna sluzhba yakosti osvity Ukrainy [in Ukrainian].

17. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2024). *Profesiinyi standart "Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity" [Professional standard "Teacher of a general secondary education institution"]* (Order No. 1225). Retrieved from https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity [in Ukrainian].

18. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2024). *Pro zatverdzhennia rekomendatsii shchodo otsiniuvannia rezultativ navchannia [On approval of recommendations for assessing learning outcomes]* (Order No. 1093). Retrieved from https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia [in Ukrainian].

19. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2025). *Kontseptualni zasady tekhnolohichnoi osvitnoi haluzi [Conceptual foundations of the technological educational field]* (Order No. 1163, August 20, 2025). https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/novyny-posylannia/konceptualni-zasadi-texnologicnoyi-osvitnoyi-galuzi.pdf

20. Shynkaruk, V. (Ed.). (2002). *Filosofskyi entsyklopedychnyi slovnyk [Philosophical encyclopedic dictionary]*. Kyiv [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 27.01.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 13.02.2026